

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-40/03
Бањалука, 30. 04. 2004. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајић Петра, као предсједника вијећа, Томић Биљане, Гојковић Стаке, Мрша Смиљане и Савић Стевана, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Средња школа Р., заступана по С. Ч., адвокату из С. Г., против туженог Ђ. З. из Р., заступан по В. Н., адвокату из Р., ради иселења из стана, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у С. С. бр. Гж-262/02. од 04. 11. 2002. године, на сједници одржаној 30. 04. 2004. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Р. бр. П-43/02. од 22. 04. 2002. године усвојен је захтјев тужитеља и обавезан тужени да двособан стан који се налази у Р., слободан од људи и ствари, преда на располагање тужитељу и накнади му трошкове парничног поступка у износу од 1.200,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у С. С. бр. Гж-262/02 од 04. 11. 2002. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовременом ревизијом тужени побија другостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се ревизија уважи, а побијана пресуда преиначи тако да се тужбени захтјев тужитеља одбије као неоснован.

Тужитељ није одговорио на ревизију, нити се о истој изјаснио Републички јавни тужилац.

Ревизија није основана.

У овој парници тужитељ тражи да се обавезе тужени да му преда у посјед двособан стан који се налази у Р., слободан од људи и ствари.

Одлучујући у овом спору судови су, између осталог, утврдили: да је предметни стан власништво тужитеља; да га је тужитељ дао на кориштење Ш. Е. на којем је овај стекао станарско право; да је туженом, рјешењем број 02-1076/88 од 22. 08. 1988. године, У. Т. С. додијелио на кориштење једнособан стан у С.; да је исто предузеће, рјешењем број 01-3-1073/2 од 22. 08. 1988. године дало сагласност туженом за замјену овог једнособног стана за стан у Р., на којем је носилац станарског права био Ш. Е., а који стан је предмет овога спора; да Средња школа Р. никада није дала сагласност за замјену ових станова; да је тужени, уз сагласност Ш. Е., вјерујући да ће доћи до закључења уговора о замјени станова, у спорни стан уселио у августу 1988. године. Тужитељ је против Ш. Е. водио судски спор за отказ уговора о кориштењу стана. Пресудом Основног суда у Р. број П-63/90 од 19. 10. 1990. године, која је постала правоснажна 01. 12. 1991. године, усвојен је отказ уговора о кориштењу стана у односу на Ш. Е. који је обавезан да предметни стан, слободан од лица и ствари, преда на располагање тужитељу, као даваоцу стана на кориштење. Тужитељ је 19.12.1991. године на темељу споменуте пресуде, устао са извршним приједлогом ради принудне деложације Ш. Е. и свих лица и ствари из спорног двособног стана. Овај извршни поступак је прекинут на основу одредбе члана 213. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Сл. лист СФРЈ", бр. 4/77 до 35/91 и "Сл. гласник РС", бр. 17/93 до 32/94 - даље: ЗПП). Послије тога

тужитељ је неколико пута ургирао и код надлежног управног органа у општини, као и код суда и Министарства за избјеглице и расељена лица, ради враћања у посјед предметног стана.

Ове чињенице нису спорне ни међу парничним странкама, а тужени само истиче приговор застаре, јер да тужитељ не може тражити његово исељење будући да је он предметни стан користио дуже од 8 година у тренутку када је поднесена тужба (25. 04. 2000. године) за његово исељење.

Код оваквог стања ствари нижестепени судови су позивом на утврђење да је пресудом број П-63/90 од 19. 10. 1990. године Ш. Е. отказан уговор о кориштењу предметног стана, између осталог, и због тога што је стан користио тужени Ћ. З. као подстанар, па да се та пресуда, у погледу исељења, односи и на Ћ. З. као подстанара и како је тражено извршење те пресуде, који поступак још није окончан, да није наступила застара о којој говори одредба члана 30. Закона о стамбеним односима ("Сл. лист БиХ", бр. 13/74 до 36/89 и "Сл. гласник РС", бр. 19/93 и 22/93 - даље: ЗСО) - па су удовољили захтјеву тужитеља.

Одлуке нижестепених судова су, по оцјени овога суда, правилне.

Из неспорне чињенице да је тужитељ носилац права располагања и давалац предметног стана на кориштење, произлази и његово право да тужбом, која има стварно правни карактер (члан 37. Закона о основним својинско правним односима), код суда захтјева исељење лица које стан бесправно користи и то, сходно карактеру ове тужбе, у неограниченом року.

Међутим, права и обавезе давалаца стана на кориштење и грађана у кориштењу стана у друштвеној односно државној својини уређена су и Законом о стамбеним односима (члан 1.).

Одредбом члана 30. ЗСО је предвиђено да давалац стана на кориштење може захтијевати испражњење стана од незаконито усељеног лица путем стамбеног органа општине ако од усељења није прошло дуже од 3 године, а у даљем року од 5 година испражњење стана може тражити путем суда.

Активности да ступи у посјед предметног стана тужитељ је започео 1990. године подношењем тужбе против Ш. Е., тадашњег носиоца станарског права. Поступак по овој тужби, како је речено, окончан је правоснажном пресудом којом је наметнута обавеза Ш. Е. да се из стана исели.

Сагласно одредби члана 41. ЗСО, обавеза носиоца станарског права да се исели из стана односи се и на остале кориснике стана односно станаре, ако овим законом није другачије одређено.

Из садржаја пресуде број П-63/90 од 19. 10. 1990. године видљиво је да је Ш. Е. отказан уговор о кориштењу стана, између осталог, и из разлога што је цијели стан користио подстанар Ћ. З. (овдје тужени). Из тог разлога се, супротно наводима ревизије, а сходно одредби члана 54. став 6. ЗСО, која прописује да право подстанара да користи стамбену просторију престаје престанком права носиоца станарског права да користи стан у којем се та просторија налази, и тужени Ћ. З. се сматра корисником стана који је, у смислу одредбе члана 41. ЗСО, морао напустити стан заједно са носиоцем станарског права Ш. Е.

Зато се приједлог за извршење пресуде број П-63/90 од 19. 10. 1990. године, који је усмјерен против дужника Ш. Е., се односи и на туженог Ћ. З., јер он није имао сопствено право на посјед предметног стана (будући да уговор о замјени станова никада није закључен) него се тим правом користио по праву дужника Ш. Е., као носиоца станарског права, уз чију сагласност је, а без икаквог одобрења тужитеља, и користио спорни стан.

Осим тога, код извршења ради испражњења и предаје у посјед непокретности, извршење се спроводи тако што службено лице, пошто удаљи лица и уклони ствари са или из те непокретности, предаје непокретност у посјед повјериоцу (члан 220. Закона о извршном поступку "Сл. лист СФРЈ", бр. 20/78 до 35/91 и "Сл. гласник РС", бр. 17/93 до 14/94, сада члан 203. став 1. Закона о извршном поступку "Сл. гласник РС", бр. 59/03 и 85/03). То подразумјева да се из непокретности стана, ради предаје у посјед повјериоцу, уклањају сва лица и њихове ствари укључујући и лица која право на кориштење непокретности црпе из права дужника, без обзира што сами нису обухваћени извршном исправом.

Тужитељ је након покретања извршног поступка ради предаје у посјед предметног стана предузимао различите радње да дође до остварења овога права. Ово нарочито након окончања ратних сукоба који су, објективно, могли утицати на ток извршног поступка, а коначно су и утицали јер је извршни поступак прекинут рјешењем број И-43/92 од 11. 10. 1993. године, због недоступности странака. Тако се захтјевом број 611-426 од 02. 10. 1996. године обратио Основном суду у Р. за извршење судске пресуде, јасно означавајући да се у предметном стану налази тужени

Ђ. З., те поновним захтјевом, готово исте садржине, од 07. 05. 1998. године, као и са захтјевом Општинском секретаријату за општу управу - Одјелењу за стамбено-комуналне послове 11. 10. 1999. године.

С обзиром на предузете радње и активности тужитеља у настојању да му се предметни стан преда у посјед, никако се не може закључити да се тужитељ држао пасивно, која пасивност би узроковала губљење права на захтјев за предају предметног стана у посјед.

Када је тужитељ поднесцима од 1996. године и 1998. године од суда затражио извршење судске пресуде број П-63/90 од 19. 10. 1990. године, онда је извршни суд требао наставити већ започети извршни поступак у предмету број И-43/90.

Како то није учињено, а тужитељ је, ради остварења својих права устао новом тужбом, сада против туженог Ђерић Зорана, то су нижестепени судови, по оцјени овога суда, а супротно ставу ревизије, правилно поступили када тужбу нису одбацили (као да се ради о пресуђеној ствари) јер, без обзира што је ранија пресуда (из 1990. године) налагала иселење Ш. Е. и свих лица и ствари из предметног стана (па тако, како је већ речено, и туженог Ђ. З.), не ради се о пресуђеној ствари будући да нема идентитета странака (члан 333. став 2. ЗПП-а, сада члан 196. Закона о парничном поступку "Сл. гласник РС", бр. 58/03 и 85/03 - даље: ЗПП РС). Дакле, нижестепени судови нису починили битну повреду одредаба парничног поступка на коју указује ревизија.

С обзиром на изложено, остали ревизиони наводи се указују правно ирелевантним за пресуђење ове правне ствари, а како побијана пресуда није заснована на битним повредама одредаба парничног поступка и правилно је материјалноправно утемељена, то је ревизију, као неосновану, ваљало одбити, на основу одредбе члана 393. ЗПП-а у вези са чланом 456. став 2. ЗПП РС.

Предсједник вијећа
Бајић Петар

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка